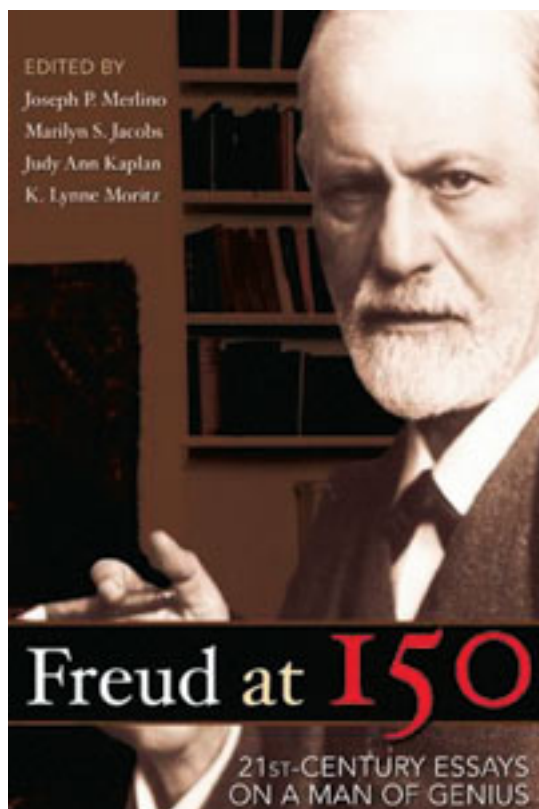

Freud som 17.mai-tale

Tittelen virker inviterende og inspirerer til nærmere bekjentskap med boken. Sett i lys av Freuds 150 års massive intellektuelle innflytelse startet jeg forventningsfullt lesningen. Men alt tidlig stusser jeg over at kapitlene kun er på ca. to sider hver, samtidig som de bærer titler som umulig kan la seg behandle på de samme to sider, for eksempel «Is psychoanalysis an art, a science, a religion, or a fraud?» (kapittel 2). Jeg oppdager deretter to korte forord; ett av presidenten i Østerrike, Heinz Fisher, og ett av den østerrikske ambassadør i USA, Ewa Novotny. Ikke akkurat vanlige bidragsytere i Freud-bøker. Det viser seg da også at kapitlene ble presentert som foredrag på et endagsseminar arrangert av den østerrikske ambassaden i Washington D.C. Seminaret hadde tittelen «Freud's place in our minds: A day of reflection on Sigmund Freud's significance in the 21st century».

To sider er i mine øyne en nærmest meningsløs ramme hvis en skal si noe overordnet og panoramisk om Freud 150 år etter hans fødsel, og ettersom lesningen skrider frem justeres dessverre forventningene mine enda mer ned. Faktafeil og tabloide komprimeringer melder seg raskt. Usikre biografiske hypoteser omtales som de var dokumenterte fakta, parallelliteten mellom psykoanalysens innsikter og moderne nevrobiologisk forskning overdrives, og forskningsfunn på effekten av psykoterapi gjengis tendensiøst. Ett eksempel på det siste: «Indeed, the research is well known to us that shows that even the much researched cognitive behavioral therapy achieves better results the more closely it resembles psychoanalytic psychotherapy» (s. 113). Jeg tenker at dette vil være et oppsiktsvekkende funn som det vil være interessant å forfølge videre, bare for å oppdage at påstanden ikke etterfølges av en eneste referanse.

Bidragene bærer klart preg av å være presentert i en kontekst av diplomati og feiring, en sammenheng som knapt innbyr til intellektuell dyp-pløying, og det gjør de da heller ikke. I stedet får

vi 17.-maipregede påstander tegnet på det store historiske lerret og servert så å si uten begrunnelser. Rett nok har vår zeitgeist en særlig beundring for kompakte formater, men 37 kapitler på litt under 200 sider blir så tabloid at det nærmer seg nivået på Charles Bukowskis oppsummering av annen verdenskrig («Never trust a man with a perfectly trimmed mustache»). Freuds formidable utbredelse er slik at det kan være lett å si seg enig i mange av de sterke påstandene som presenteres om omfanget av vår vitenskapelige og kulturelle gjeld til ham, men når begrunnelsene blir så overfladiske eller ikke-eksisterende som her, blir heller ikke boken særlig intellektuelt stimulerende.

Boken føyer seg inn i rekken av utgivelser som synes å spekulere i å holde mer enn de lover. I dagens syndeflod av Freud-litteratur er disse dessverre blitt flere og flere. Caveat emptor!

